Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal
Plein 2
2511 CR 's Gravenhage

Directie Financieel-Economische Zaken

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

T
@minfin.nl

Ons kenmerk
FEZ/2013/406 M

Bijlagen
Antwoordenset op Kamervragen

Datum 7 juni 2013
Betreft Aanbieding nota's naar aanleiding van de jaarverslagen (33 605 IXA, 33 605 IXB)

Hierbij bied ik u, mede namens de minister van Wonen en Rijksdienst, aan:

- De nota naar aanleiding van het verslag betreffende het jaarverslag 2012 van het Ministerie van Financiën (IXB) (33 605 IXB, nr. 1):
- De nota naar aanleiding van het verslag betreffende het jaarverslag 2012 van de Nationale Schuld (IXA) (33 605 IXA, nr. 1):
- De nota naar aanleiding van het verslag betreffende het rapport van de Algemene Rekenkamer bij het jaarverslag 2012 van het Ministerie van Financiën (IXB) (33 605 IXB, nr. 2):
- De nota naar aanleiding van het verslag betreffende de slotwet 2010 van het Ministerie van Financiën (IXB) (33 605 IXB, nr. 3 en 4):
- De nota naar aanleiding van het verslag betreffende het rapport van de Algemene Rekenkamer bij het jaarverslag 2012 van de Nationale Schuld (IXA) (33 605 IXA, nr. 2).

DE MINISTER VAN FINANCIEN

J.R.V.A. Dijsselbloem

Kamerstuk 33 605 IXA, nr.1

Jaarverslag 2012 van Nationale Schuld (IXA)

Vraag 1

In hoeverre wordt bij het aangaan van swaps in enigerlei vorm rekening gehouden met het tegenpartijrisico?
Gelden er bijvoorbeeld standaarden voor de kredietwaardigheid?

Antwoord

De Staat neemt verschillende maatregelen om zich te beschermen tegen tegenpartijrisico voortvloeiend uit de swaptransacties. Op de eerste plaats worden alleen swapcontracten afgesloten met kredietwaardige tegenpartijen. Voor de bepaling van de kredietwaardigheid wordt gekeken naar de ratings van drie ratingbureau's Fitch, Moody's en Standard & Poor's. Ten tweede wordt gewerkt met een eenzijdige onderpandverplichting voor de tegenpartij. Een tegenpartij is verplicht om onderpand (collateral) te storten als de swaps een positieve marktwaarde hebben voor de Staat. Andersom geldt dit niet, als de marktwaarde positief is voor de tegenpartij (en dus negatief voor de Staat) stort de Staat geen onderpand. Ten derde gelden er limieten per tegenpartij om te voorkomen dat een onevenredig groot risico wordt gelopen op een bepaalde tegenpartij (concentratierisico). Tenslotte heeft de Staat het recht om swaps in te roepen (te 'unwinden') bij een significante verslechtering van de kredietwaardigheid van de tegenpartij.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXA, nr.1

Jaarverslag 2012 van Nationale Schuld (IXA)

Vraag 2

De interne schuldverhouding bestaat onder andere uit de leningen aan deelnemers van schatkistbankieren (13,5 mld. euro negatief) en de rekeningen-courant saldi en deposito's van deelnemers aan schatkistbankieren (7,6 mld. euro positief). Kunnen deze posten nader worden toegelicht?
Is dit conform eerdere ramingen? Wat verklaart het verschil?

Antwoord

De interne schuldverhouding bestaat uit alle vorderingen en schulden tussen het Rijk en deelnemers aan het geïntegreerd middelenbeheer. De vorderingen bestaan uit de leningen van het Rijk aan deelnemers. De schulden bestaan uit de middelen die deelnemers bij het Rijk aanhouden in hun rekening-courant of als deposito's. De uitstaande bedragen waren eind 2012 als volgt (zie ook de saldibalans in het jaarverslag):

interne schuldverhouding (x € 1 mln)	Stand ultimo 2012
1) schulden	
rekening-courant baten-lastendiensten	1 775
rekening-courant RWT's en derden	3 252
rekening-courant sociale fondsen	- 15 349
deposito's baten-lastendiensten	84
deposito's RWT's en derden	2 449
2) vorderingen	
verstrekte leningen baten-lastendiensten	7 888
verstrekte leningen RWT's en derden	5 619
3) totaal (1 -/- 2)	**- 21 296**

De sociale fondsen houden alleen een rekening-courant aan bij het Rijk en maken geen gebruik van leningen of deposito's. Het saldo op de rekeningen-courant van alle sociale fondsen gezamenlijk is negatief. Hierdoor is er feitelijk sprake van een vordering van het Rijk op de sociale fondsen, maar omdat het een rekening-courant betreft wordt deze als negatief bedrag meegeteld bij de schulden.

De interne schuldverhouding werd in de begroting 2012 geraamd op -18,9 miljard euro. De realisatie is -21,3 miljard euro. De interne schuldverhouding verandert doordat er leningen worden aangegaan en afgelost en doordat deelnemers middelen op hun rekening-courant of deposito's storten of juist middelen van hun rekening-courant

opnemen of doordat deposito's aflopen. Deze veranderingen worden begroot en verantwoord op artikel 2 van begroting 9A.

In 2012 zit het grootste verschil tussen raming en realisatie in de ontwikkeling van de rekening-courant saldi van de sociale fondsen. Deze zijn met 1,7 miljard euro meer gedaald dan geraamd. De sociale fondsen hebben dus meer dan verwacht geld opgenomen van hun rekening-courant bij het Rijk (hun gezamenlijke roodstand is daarmee groter geworden). Deze daling was in 2012 groter dan geraamd doordat er als gevolg van de economische situatie minder premies ontvangen werden, terwijl uitgaven aan bijvoorbeeld de werkloosheid juist harder zijn gestegen dan geraamd. Van de andere deelnemers is het saldo op de rekeningen-courant en deposito's ook met 0,5 miljard gedaald. Er werd hiervoor geen verandering geraamd, omdat op voorhand niet te voorspellen is hoe het saldo op de rekeningen-courant en deposito's zich ontwikkelt.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXA, nr.1

Jaarverslag 2012 van Nationale Schuld (IXA)

Vraag 3

De Staat heeft op de uitgegeven leningen lagere tarieven betaald dan waarmee in de begroting rekening was gehouden. Wat is het huidige gemiddelde rentetarief waartegen de staat leent?
Indien deze rente met 1%-punt stijgt, in hoeverre nemen de rentelasten voor de staat toe?
Wat was het gemiddelde rentetarief waartegen de staat leende voor het uitbreken van de kredietcrisis?

Antwoord

Het rentetarief bij leningen is afhankelijk van de looptijd. Het rentetarief voor een 10-jaars staatslening bedraagt momenteel (27 mei 2013) 1,7%.
Bij een stijging van 1 procentpunt van de rente nemen de rentelasten geleidelijk toe, omdat bij de financiering gewerkt wordt met een renterisico van 7 jaar (elk jaar wordt van $1/7^e$ deel van de schuld de rente opnieuw vastgesteld). Na 7 jaar zou de rente stijging volledig doorgewerkt zijn. Uitgaande van het huidige niveau van de staatsschuld van 342 miljard (eind april 2013), zou een stijging van 1 procentpunt op termijn tot 3,4 miljard extra rentelasten leiden.
In 2007 (voor de kredietcrisis) bedroeg het rentetarief voor een 10-jaars staatslening gemiddeld 4,4%.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXA, nr.1

Jaarverslag 2012 van Nationale Schuld (IXA)

Vraag 4

Waarom is in Nederland gekozen voor een 7-jaars gecentraliseerde portefeuille; waarom niet voor een langere looptijd?

Antwoord

Een gecentreerde portefeuille is efficiënt in de zin dat er geen portefeuille is met een gelijk risico maar lagere kosten, of gelijke kosten maar een lager risico. Bij een 7-jaars gecentreerde portefeuille wordt de balans tussen kosten en risico optimaal geacht. Voor langere looptijden zou weliswaar het risico lager zijn, maar de kosten hoger. En andersom, voor kortere looptijden zouden weliswaar de kosten lager zijn, maar het risico hoger. Daarom wordt sinds 2008 gewerkt met een renterisico voor de staatsschuld dat gelijk is aan dat van een 7-jaars gecentreerde portefeuille. Zie hiervoor bijvoorbeeld ook het rapport *Risicomanagement van de Staatsschuld, evaluatie van het beleid 2008–2011 & beleid 2012–2015, Agentschap, Ministerie van Financiën, 2011* en de aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer (32 000 IXA, nr. 5, vergaderjaar 2011–2012).

- o -

Kamerstuk 33 605 IXA, nr.1

Jaarverslag 2012 van Nationale Schuld (IXA)

Vraag 5

De gerealiseerde kosten in 2012 waren 488 mln. euro lager dan van de benchmark. Kan de gekozen benchmark nader worden toegelicht?

Antwoord

De benchmark is een theoretische financiering van de staatsschuld waarbij elke dag een deel van financieringsbehoefte wordt gefinancierd met de uitgifte van een 7-jaars lening. Gedurende een jaar kan de staatsschuld fluctueren door het feitelijke kastekort (of -overschot). Aan het begin van een jaar is daarom nog niet bekend wat de financierings-behoefte in dat jaar exact zal zijn. Een tekort wordt op de geldmarkt geleend en een overschot wordt op de geldmarkt uitgezet, beide tegen daggeldtarief. Om precies te zijn werkt de theoretische financiering in de benchmark als volgt:

- De financieringsbehoefte in bijvoorbeeld 2013 bestaat uit 1/7 van de totale schuld ultimo 2011 (er wordt immers gefinancierd volgens een 7-jaars gecentreerde portefeuille) plus het feitelijke kastekort in 2012.
- Het eerste deel van de financieringsbehoefte wordt gedekt door in 2013 dagelijks een 7-jaars lening uit te geven. De som van deze dagelijkse leningen is gelijk aan 1/7 van de totale schuld ultimo 2011.
- Het tweede deel van de financieringsbehoefte wordt gedekt door de dagelijkse uitgifte van leningen met een looptijd variërend van 1 tot en met 7 jaar.
- Ten slotte is er in 2013 zelf ook sprake van een kastekort. De precieze omvang hiervan is aan het begin van 2013 niet bekend en kan dus niet meegenomen worden in het vaststellen van de omvang van de dagelijkse leningen. Een tekort wordt daarom eerst op de geldmarkt geleend tegen daggeldtarief. In 2014 zal dit tekort verwerkt worden zoals beschreven bij de derde bullet.

Wanneer de financiering exact volgens deze benchmark had plaatsgevonden, waren de gerealiseerde kosten in 2012 € 10.603 mln. geweest. De benchmark wordt in de praktijk benaderd met een combinatie van schuldUitgifte en renteswaps. De gerealiseerde kosten zullen dan ook anders zijn. De in werkelijkheid gerealiseerde kosten in 2012 waren € 10.115 mln., wat € 488 mln. lager is.

Kamerstuk 33 605 IXA, nr.1

Jaarverslag 2012 van Nationale Schuld (IXA)

Vraag 6

Sinds 2012 is het toegestaan de rente van een lange lening niet met swaps naar 7 jaar te brengen en zo af te wijken van de benchmark. Hoe wordt de voorwaarde getoetst dat dit niet leidt tot meer risico voor de begroting?

Als dit niet leidt tot meer risico voor de begroting, wat is dat de reden van de voorwaarde dat de afwijkingen inpasbaar moeten zijn binnen de begroting?

Vraag 7

Sinds 2012 is het toegestaan de rente van een lange lening niet met swaps naar 7 jaar te brengen en zo af te wijken van de benchmark. Wanneer niet afgeweken zou zijn, zou het positieve resultaat ten opzichte van de benchmark in 2012 niet 121 mln. euro geweest zijn, maar 405,4 mln. hoger (€ 526,4 mln.). Welke conclusie wordt hieruit getrokken voor de gekozen strategie?

Welke beleidsmatige lessen worden hieruit getrokken? Kan gesteld worden dat door de gekozen strategie, de staat ruim 400 miljoen aan voordeel is misgelopen?

Vraag 10

Waarom is in 2012 vijf maal afgeweken van de 7-jaars gecentraliseerde portefeuille gelet op de financiële meerwaarde die niet-afwijking van de benchmark gehad zou hebben?

Vraag 11

Onder welke voorwaarden mag worden afgeweken van de 7-jaars centraliseerde portefeuille?

Is afwijking van de benchmark niet opportuun in een periode van historisch lage rentes op Nederlandse staatsobligaties en schatkistpapier?

Antwoord vraag 6, 7, 10 en 11

Wanneer aan de volgende voorwaarden voldaan is, mag afgeweken worden van de benchmark door de rente van een lening niet naar 7 jaar te swappen:

- Afwijkingen mogen niet leiden tot meer risico voor de begroting.
- Afwijkingen moeten inpasbaar zijn in de begroting.

De eerste voorwaarde impliceert dat alleen 'verlengen van de portefeuille' toegestaan is. Anders gezegd, alleen leningen met een looptijd langer dan 7 jaar komen in aanmerking voor afwijken van de benchmark. De rente van een lening met een looptijd korter dan 7 jaar wordt altijd met swaps naar 7 jaar gebracht. De voorwaarde dat afwijken van de benchmark niet leidt tot meer risico voor de begroting is daarmee eenvoudig te toetsen.

In de regel impliceert minder risico dat de kosten toenemen. Het inpasbaar zijn in de begroting heeft betrekking op deze extra kosten. Bij een normale rentecurve zal de 7-jaars (swap)rente lager zijn dan de (niet geswapte) lange rente. De eerste 7 jaar zal het niet terug swappen van een lange lening daarom tot hogere rentelasten leiden. De tweede voorwaarde (inpasbaar in de begroting) is bedoeld om te voorkomen dat als gevolg van afwijkingen van de benchmark rentelasten hoger uitvallen dan oorspronkelijk geraamd. Een gepland kapitaalmarktberoep in enig jaar is in de begroting opgenomen tegen de door het CPB geraamde lange rekenrente. Na uitgifte wordt de betreffende lening in de rentelasten opgenomen tegen de werkelijk betaalde rente. Om te voldoen aan de tweede voorwaarde dient het uitgifterendement dus lager te zijn dan de voor dat jaar geldende lange rekenrente. Ook wanneer het uitgifterendement hoger is dan de rekenrente, kan het toegestaan zijn om niet terug te swappen. Een overschrijding van de rekenrente past echter uitsluitend binnen de begroting indien hier eerder voordeel (van uitgiftes beneden de rekenrente) tegenoverstaat.

In 2012 is vijfmaal afgeweken van de benchmark. Niet alleen werd in alle gevallen voldaan aan de twee bovengenoemde voorwaarden, ook werd het niet onmogelijk geacht dat over de gehele looptijd van deze leningen het niet terug swappen zou leiden tot lagere rentelasten. Gezien de huidige (historisch lage) rentestanden is in potentie, gegeven de aanname dat de rentes niet negatief zullen worden, er een groter opwaarts dan neerwaarts risico. Het is daarom niet onwaarschijnlijk dat over 7 jaar, wanneer de swap opnieuw wordt afgesloten, de dan te betalen 7-jaars rente hoger is dan de op dit moment vastgelegde rente. Zeven jaar later is dit opnieuw het geval. Bij een 30-jaars uitgifte wordt de rente 4 keer herzien. Wanneer de rente op het moment van uitgifte van een lening relatief laag is, zal er sneller voor gekozen worden om de rente van de lening niet naar 7 jaar te swappen.
De afwijkingen in 2012 hebben geleid tot minder risico voor de begroting, omdat de portefeuille verlengd is door niet terug te swappen naar de 7-jaarsrente. De extra kosten hiervoor waren inpasbaar in de begroting. Zoals hierboven is opgemerkt, zal de eerste 7 jaar het niet terugswappen van een lening tot hogere rentelasten leiden, maar is de kans dat de rentelasten over de gehele looptijd van de lening lager uitkomen reëel. In 2012 heeft het niet terugswappen geleid tot een resultaat ten opzichte van de benchmark dat € 405,4 mln. lager was dan wanneer wel terug geswapt zou zijn. Ten opzichte van de benchmark is er inderdaad een voordeel van ongeveer € 400 mln. misgelopen. Wanneer gesproken wordt over gerealiseerde rentelasten gaat het om € 80,4 mln. Dit is de prijs die in 2012 betaald is voor het verlagen van het risico voor de begroting. Aangezien het

van te voren bekend was dat het niet terug swappen de eerste 7 jaar tot hogere rentelasten zou leiden, zijn hieruit geen beleidsmatige lessen getrokken.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXA, nr.1

Jaarverslag 2012 van Nationale Schuld (IXA)

Vraag 8

Wat waren in het jaar 2012 de afsluitkosten van de renteswaps die nodig waren om het renterisico bij benadering gelijk te maken aan een 7-jarige lening?

Antwoord

Het Agentschap sluit swaps af met banken met een sterke kredietwaardigheid om het renterisico op de staatsschuld te beheersen. De banken die tegenpartij zijn bij deze swaps maken kosten om swaps te kunnen afsluiten. Deze kosten treden voor een belangrijk deel op omdat banken de verschillende risico's die voor hen gemoeid zijn met het afsluiten van de swap afdekken ('hedgen') in de markt. Deze kosten worden doorberekend aan de eindgebruiker van de swap, het Agentschap. De kosten hangen sterk af van de kenmerken van de swap, zoals de looptijd, alsook van de kredietwaardigheid van beide swappartijen. Bovendien variëren de kosten over de tijd.

Daarnaast is deze informatie marktgevoelig. Om tegen zo laag mogelijke kosten swaps af te kunnen sluiten, is het noodzakelijk dat de verschillende banken waar het Agentschap mee handelt met elkaar concurreren. Indien bekend zou zijn wat de gemiddelde kosten zijn voor het Agentschap om swaps af te sluiten, dan zou dit de concurrentie kunnen beperken, waardoor het swappen duurder zou kunnen worden. Om die reden kunnen hier geen concrete cijfers voor gegeven worden.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXA, nr.1

Jaarverslag 2012 van Nationale Schuld (IXA)

Vraag 9

Wat was de marktwaarde van de afgesloten swaps op de Nederlandse staatsschuld op 31 december 2012?

Antwoord

De marktwaarde van de totale Euriborswapportefeuille van de Nederlandse Staat was op 31 december 2012 gelijk aan € 13,6 mld. Voor de Eoniaswapportefeuille was dit € 2,0 mln. De marktwaarde van de FX (foreign exchange market) en CCS (cross currency swaps) swaps was negatief (€ -355,0 mln. en € -85,6 mln. respectievelijk).

- o -

Kamerstuk 33 605 IXA, nr.1

Jaarverslag 2012 van Nationale Schuld (IXA)

Vraag 12

Wordt bij de overweging t.a.v. het uitgeven van Nederlandse staatsschuld in buitenlandse valuta's naast de lagere rentetarieven ook gekeken naar de meerkosten voor het afsluiten van swaps voor het afdekken van het wisselkoersrisico?

Vraag 15

Wat is het beleid van de regering t.a.v. het uitgeven van Nederlandse staatsschuld in buitenlandse valuta's? Geldt er een maximum hoeveelheid als percentage van het BBP?

Antwoord vraag 12 en 15

Sinds 2007 wordt er door de Nederlandse Staat schuld uitgegeven in buitenlandse valuta's. Tot en met 2011 is alleen kortlopende schuldpapier in vreemde valuta's uitgegeven. Vanaf 2012 worden ook leningen met looptijd langer dan één jaar in dollars uitgegeven.

Uitgifte in vreemde valuta gebeurt alleen als er een voordeel voor de Staat is. Dit hangt af van rentestanden en koersen. Er wordt hierbij rekening gehouden met alle kosten. Dus ook de kosten van de valutaswap en de kosten van de veiling die ingezet wordt bij de lange dollarleningen.

Naast het kostenvoordeel is ook de verbreding van de investeerdersbasis een belangrijk motief voor de uitgifte in vreemde valuta.

Er geldt geen expliciet maximum voor de uitgifte in vreemde valuta. Maar de uitgifte in vreemde valuta zal altijd beperkt blijven, vanwege de uitgiftes in euro's van staatsleningen (DSL's, Dutch State Loans) en schatkistpapier (DTC's, Dutch State Treasury Certificates).

- o -

Vraag 13

Effectief betaalde de Staat op de geldmarkt gemiddeld 0% en op de kapitaalmarkt gemiddeld 1,4%, terwijl de rekenrenten voor de begroting 1,25% en 3,25% bedroegen. Kan deze toelichting nader worden uitgelegd?

Antwoord

Bij het opstellen van de begroting 2012 (in september 2011) worden voor het ramen van de rentelasten de zogeheten rekenrenten van het CPB gebruikt (als externe, onafhankelijke variabelen). Deze bedroegen 1,25% voor de geldmarkt (leningen korter dan een jaar) en 3,25% voor de kapitaalmarkt (leningen langer dan een jaar). In 2012 heeft de Nederlandse Staat tegen beduidend lagere tarieven kunnen lenen, namelijk gemiddeld 0% op de geldmarkt en 1,4% op de kapitaalmarkt. Dit verklaart dat de rentelasten in 2012 lager zijn geworden dan geraamd werd bij de begroting.

- o -

Vraag 14

Wat is de totale omvang van de in buitenlandse valuta's uitgegeven Nederlandse staatsschuld per munteenheid?

Antwoord

Per eind april 2013 bedroeg de in buitenlandse valuta's uitgegeven schuld € 9 miljard. Dit is 2,6% van de totale schuld van € 342 miljard. Het leeuwendeel hiervan bedraagt schuld in dollars:

Tabel. Staatsschuld vreemde valuta in miljoenen euro's (per eind april 2013):

Dollars	8.763
Britse ponden	159
Zwitserse frank	132
Totaal	9.054

Informatie over de omvang van de schuld in buitenlandse valuta's is maandelijks te vinden in de Maandrapportage staatsschuld op de website van het Agentschap (www.dsta.nl).

- o -

Vraag 16

Welke beleids- en beheeraanpassingen zijn gemaakt naar aanleiding van de teveel aan afgesloten swaps in 2011?

Antwoord

De oorzaak van het teveel aan afgesloten swaps lag in een miscommunicatie tussen de verschillende betrokken afdelingen. Om dit in de toekomst te voorkomen zijn de volgende maatregelen genomen:

- Aan begin van het jaar worden alle betrokkenen tegelijkertijd met een notitie geïnformeerd over de omvang en planning van de dagelijks af te sluiten swaps.
- Bij wijzigingen van de benodigde omvang (of planning) worden alle betrokkenen eveneens met een notitie op de hoogte gesteld van de wijziging.
- Er wordt dagelijks gecontroleerd of het afgesloten swapvolume in overeenstemming is met het volume zoals dat is vastgesteld in de notitie.
- De ADR zal in 2013 bij de controle extra aandacht schenken aan de uitvoering van het swapbeleid door het Agentschap.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXA, nr. 2

Rapport van de Algemene Rekenkamer bij het jaarverslag 2012 van Nationale Schuld (IXA)

Vraag 1

Waarom is de fout van 80 mln euro te weinig rentelasten verantwoord, niet gemeld in de bedrijfsvoeringsparagraaf maar alleen aan de Algemene Rekenkamer?

Antwoord

Op het moment dat de fout bij de rentetoerekening ontdekt werd, was het Jaarverslag al afgerond. Omdat de rentetoerekening niet specifiek betrekking had op 2012, maar op meerdere jaren, is besloten de correctie te verwerken in de begroting van 2013 en de fout wel te melden aan de Algemene Rekenkamer, vanwege zijn betrokkenheid bij de verbeteringen van de controleprocessen. De correctie is inmiddels verwerkt en toegelicht in de 1e suppletoire wet Hoofdstuk IX en in de Voorjaarsnota.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 1

Voor hoeveel is (naar schatting) in totaal gefraudeerd met de zorgtoeslag, huurtoeslag en kinderopvangtoeslag in 2012?
Hoeveel hiervan kan naar schatting nog worden teruggehaald?
Hoe gaat deze terugvordering in zijn werk en welke kosten zijn hiermee gemoeid?
Is het voor de regering een overweging om de vordering(en) door te verkopen aan een derde partij?

Antwoord

In de brief van 10 mei 2013 (Kamerstukken II 2012-2013, 17 050, nr. 435) is aangegeven dat van het totale openstaande bedrag van € 1,2 miljard ongeveer 8% (ruim € 95 miljoen) is gerelateerd aan fraude. Deze € 95 miljoen heeft betrekking op de jaren 2005 tot begin 2013. Het bedrag dat betrekking heeft op 2012 is € 11,7 miljoen.
Het is niet mogelijk op dit moment een uitspraak te doen over de vraag welk bedrag kan worden teruggevorderd. De Belastingdienst doet al het mogelijke zo veel mogelijk binnen te halen.
De invordering richt zich in de eerste plaats op de belanghebbenden zelf, degenen voor wie de tegemoetkoming is aangevraagd. In het geval de belanghebbende slachtoffer van de fraude blijkt te zijn – bijvoorbeeld: zijn gegevens zijn door derden misbruikt voor criminele doeleinden – wordt het invorderingstraject tegen de belanghebbende stopgezet.
De kosten van de invordering worden niet apart bijgehouden per vordering. Een schatting van de kosten gemoeid met de terugvordering van de onderhavige toeslagen is € 1 tot 2 miljoen. Vorderingen op belanghebbenden zijn niet overdraagbaar ("te verkopen") aan derden. Het gaat namelijk om bestuursrechtelijke vorderingen die niet kunnen worden overgedragen aan het private domein.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 2

Waarom is het Nederlands aandeel uit de boedel van de Bank Nederlandse Antillen (BNA) nog niet ontvangen?
Waar is de verwachting op gebaseerd dat dit in 2013 volgt?
Welke middelen staan de minister ter beschikking om deze uitbetaling af te dwingen?

Antwoord

De rekenregels voor het verdelen van de boedel van de voormalige BNA, waaronder de toe te passen verdeelsleutel, zijn in 2010 vastgelegd. De grondslag voor de verdeling wordt gevormd door het vermogen van de BNA per 9 oktober 2010, dat wil zeggen onmiddellijk voorafgaand aan de staatkundige hervorming. De boedelbalans is pas in maart 2013 officieel vastgesteld en door de accountant van de bank voorzien van een controleverklaring. Dat het Nederlandse aandeel in de BNA nog steeds niet is ontvangen, is dan ook tot op zekere hoogte te verklaren uit het feit dat eerst de omvang van dat aandeel moest worden vastgesteld.

Goedkeuring van de boedelbalans door de betrokken landen – Curaçao, Sint Maarten en Nederland – is de laatste formaliteit voor de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS) als opvolger van de BNA kan overgaan tot uitbetaling van het aan Nederland toekomende deel. Anders dan Nederland en Curaçao heeft Sint Maarten die goedkeuring nog altijd niet verleend, ondanks herhaaldelijk aandringen op ambtelijk en politiek niveau.

Er is evenwel geen enkele reden waarom uitbetaling van het Nederlandse aandeel nog langer zou moeten worden uitgesteld. Daarbij verdient aantekening dat uitbetaling ten laste komt van het vermogen van de CBCS en dus niet de begroting van Sint Maarten raakt. Ik ga er dan ook van uit dat Sint Maarten op zo kort mogelijke termijn instemt met de boedelbalans. Totdat betaling heeft plaatsgevonden, wordt iedere ondersteuning van Nederland aan Sint Maarten die niet het Nederlandse belang aangaat, opgeschort.

– o –

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 3

Per ultimo 2012 is de openstaande garantieverplichting teruggelopen tot 17,2 mld. euro. Waar is in de raming mee rekening gehouden?

Antwoord

Op 1 januari 2011 is de mogelijkheid geïntroduceerd voor banken met gegarandeerde leningen om gegarandeerde leningen terug te kopen uit de kapitaalmarkt. De mogelijkheid om gegarandeerde leningen terug te kopen uit de kapitaalmarkt vindt plaats onder toepassing van een aantal voorwaarden. Een van deze voorwaarden is dat de desbetreffende bank een 'closing out fee' van 15% over de jaarlijkse garantiepremie van de resterende looptijd van de lening betaalt. Na een terugkoop veranderen de ramingen voor de te ontvangen premies en voor de omvang van de uitstaande garantieverplichtingen van de Staat in de komende jaren. Ook in 2012 is door banken gebruik gemaakt van de mogelijkheid om gegarandeerde leningen terug te kopen. In de ramingen is het effect van de terugkopen uit 2012 verwerkt.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 4

Na de ontvangst vanuit de Landsbanki-boedel bedraagt de vordering op IJsland nog 770 mln. euro. Wanneer verwacht de minister deze vordering te innen?

Antwoord

Wanneer het resterende bedrag geïnd kan worden is niet met zekerheid te zeggen. Dit hangt af van meerdere factoren. IJsland en de curatoren hebben de verwachting uitgesproken dat de boedel van Landsbanki voldoende middelen zal bevatten om de gehele hoofdsom aan Nederland te voldoen. De verdere afwikkeling van de boedel en het moment van tussentijdse uitkeringen is voorbehouden aan de curatoren. Zij zullen de verschillende middelen van de boedel pas te gelde maken wanneer er een koper is gevonden die bereid is een acceptabele prijs te betalen. Het moment waarop dit het geval zal zijn is welhaast per definitie onzeker. De verwachting is echter dat de afwikkeling van de boedel en daarmee de volledige terugbetaling van de hoofdsom nog enkele jaren in beslag zal nemen en dat gehele terugbetaling in ieder geval niet voor eind 2017 zal plaatsvinden. Een complicerende factor is het bestaan van kapitaalrestricties in IJsland die een belemmering vormen voor betalingen aan buitenlandse crediteuren. Ten slotte is De Nederlandsche Bank in gesprek met het IJslandse depositogarantiestelsel (DGS) over vergoeding van onder andere rente en kosten. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de brief aan de Tweede Kamer van 7 maart 2013. (Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 31 371, nr. 374)

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 5

Bij de beleidsprioriteit fraudebestrijding staat dat de beleidsdoelstelling is gehaald, namelijk dat belastingplichtigen er op moeten kunnen vertrouwen dat de overheid al het mogelijke doet iedereen aan zijn fiscale verplichtingen te laten voldoen. Kan de minister in de toekomst een indicator voor fraudebestrijding opnemen?

Antwoord

In de begroting IXB is als indicator opgenomen het percentage dat leidt tot een veroordeling of een transactie. Fraudebestrijding wordt verder weerspiegeld in de resultaten van de verschillende acties op dit terrein. De FIOD werkt aan de rechtshandhaving door bijdragen te leveren aan het tegengaan van fiscale, financiële en economische fraude. Een andere indicatie voor fraudebestrijding vormen de belastingopbrengsten als direct gevolg van de verschillende fraudeacties van de Belastingdienst (waaronder de aanpak van systeemfraude, intracommunautaire btw-fraude, witwassen en toeslagenfraude). Zie hiervoor het antwoord op vraag 8.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 6

Ten aanzien van de Illiquid Assets Back-up Facility (IABF), ook wel ALT-A portefeuille van ING genoemd, de portefeuille staat niet meer "onder water". Wat zijn de plannen van de minister van Financiën met IABF?
Wanneer kan de minister voorstellen voor het afstoten van IABF voorleggen aan de Tweede Kamer?
Onder welke voorwaarden is de minister bereid om IABF af te stoten?
Waarom wil de minister IABF niet afstoten op dit moment?
Is de minister bereid om het afstoten van IABF mee te nemen bij het plan voor de exit van ABN/AMRO dat voor de zomer van dit jaar wordt voorgelegd aan de Tweede Kamer? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Er vinden constructieve gesprekken plaats met ING over de IABF. De besprekingen lopen nog. Zodra er concrete plannen zijn om de IABF af te wikkelen zal ik de Tweede Kamer daarover uiteraard informeren.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 7

Wat wordt bedoeld met de zinnen "Waar mogelijk zal de realisering van de doelstellingen uit de Fiscale Agenda prioriteit blijven houden" en "De Fiscale Agenda blijft waar mogelijk leidraad voor toekomstig beleid"?
Waar, wanneer en waarom is het niet mogelijk om de doelstellingen uit de Fiscale Agenda te realiseren?

Antwoord

De Fiscale agenda kent als dragende gedachte het streven naar een eenvoudiger, meer solide en fraudebestendiger belastingstelsel, een streven dat nog steeds door het kabinet wordt onderschreven. In dat licht bevat deze agenda een aantal voornemens waarvan een groot deel al is gerealiseerd. Zonder uitputtend te willen zijn kan hierbij worden gedacht aan de omzetting van de zelfstandigenaftrek in een vaste basisaftrek, de herziening van de fiscale regelingen kinderen, het stroomlijnen van de boetebepalingen en de wijziging van de heffings- en invorderingsrente. Een deel van de voornemens is in gang gezet en/of zit in de afrondende fase, bijvoorbeeld de vereenvoudiging van het formeel verkeer van de belastingplichtige met de Belastingdienst. Er is ook een aantal voornemens dat slechts ten dele kon worden gerealiseerd. Als voorbeeld hiervoor kan worden gewezen op de in het Belastingplan 2012 voorziene afschaffing van zeven kleine belastingen. Dit zou een forse bijdrage kunnen leveren aan de vereenvoudiging van het belastingstelsel. In een later stadium is besloten om op korte termijn vier belastingen af te schaffen en de afschaffing van de drie andere belastingen uit te stellen om op die manier een bijdrage te leveren aan het streven het begrotingstekort terug te dringen. Dat neemt niet weg dat de wens blijft bestaan om ook die kleine en daardoor vaak minder efficiënte belastingen af te schaffen, en dat weer op te pakken zodra de economische omstandigheden dat mogelijk maken.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 8

Tot welke resultaten heeft de inrichting van de antifraudebox geleid?

Antwoord

De antifraudebox coördineert de uitvoering van de maatregelen gericht op het terugdringen van identiteits- en systeemfraude binnen de verschillende belastingmiddelen en toeslagen. Hieronder volgt een samenvatting van de voortgang van de in de Fiscale agenda (Kamerstukken II, 2101/11, 32 740, nr. 1) aangekondigde maatregelen, zoals eerder gerapporteerd aan de Tweede Kamer in de 10e Halfjaarsrapportage mei 2012 en de 11e Halfjaarsrapportage Belastingdienst december 2012. Voor de meer cijfermatige resultaten wordt verwezen naar de toelichting op het beleidsartikel Belastingen van het Jaarverslag van het ministerie van Financiën (IXB) 2012, blz. 42.

Maatregelen systeemfraude

- *Stopzetten van verstrekken van blanco* formulieren
  De Belastingdienst is gestopt met het verstrekken van blanco formulieren.
- *Intensivering controle op bankrekeningnummers*
  Verzoeken tot wijziging van bankrekeningnummers waarop de Belastingdienst uitbetaalt, worden sinds 2011 pas verwerkt nadat de burger dit schriftelijk heeft bevestigd. Bankrekeningnummers waarop voor meer dan gebruikelijke aantallen burgerservicenummers betalingen van belastingen en toeslagen worden overgemaakt, worden gesignaleerd en gecontroleerd.
- *Controle op BSN*
  Na adresonderzoek op geselecteerde risicoposten zijn betalingen aan personen zonder bekende woon- of verblijfplaats gestopt. De digitale aangiften en verzoeken die via DigiD binnenkomen worden sinds medio 2011 gecheckt op het burgerservicenummer (BSN).
- *Terugdringen gebruik van machtigingscode*
  De zogenaamde machtigingscode wordt met ingang van het Belastingjaar 2012 niet meer voorbedrukt op de uitnodigingen tot het doen van de aangifte Inkomstenbelasting (aan burgers die het afgelopen jaar gebruik hebben gemaakt van 'Hulp bij Aangifte' door de Belastingdienst of vak- en ouderenbonden is nog wel een machtigingscode gezonden in een afzonderlijke brief).

Maatregelen inkomensheffing

- *Aanscherpen controlegrenzen*
  De controlegrenzen zijn aangescherpt, waardoor meer aangiften die leiden tot een uitbetaling in onderzoek worden betrokken.

Maatregelen toeslagen

- *Meer toezicht in de actualiteit*
  Met de komst van het nieuwe Toeslagensysteem is de mogelijkheid ontstaan om bij toeslagaanvragen voor een voorschot meer toezicht in de actualiteit uit te voeren en waar nodig gecorrigeerd. Dit leidt tot minder terugvorderingen.
- *Thematisch toezicht*
  Naast het massaal geautomatiseerde toezicht zijn voor het toeslagjaar 2012 ruim 100.000 aanvragen aan andere vormen van toezicht onderworpen. Extra aandacht was er voor het zorgverzekerd zijn van arbeidsmigranten, de juistheid van het schatten van inkomens en de juistheid van de grondslagen voor kinderopvangtoeslag.
- *Controle gastouderbureaus*
  De fraude met de kinderopvangtoeslag is aangepakt door bezoeken aan gastouderbureaus. Deze aanpak resulteerde in het stopzetten van frauduleuze toeslagen waarmee in 2011 en 2012 voor € 101 mln. aan fraude is voorkomen.
- *Detectie van frauduleuze toeslagaanvragen*
  Met behulp van intelligence worden onjuiste en frauduleuze toeslagaanvragen gedetecteerd. Daarbij wordt gebruik gemaakt van fraudesignalen van andere intelligenceteams bij de Belastingdienst, bijvoorbeeld bij de Inkomensheffing. In de afgelopen periode zijn ruim 1.700 fraudeposten behandeld met een financieel belang van ruim € 16 mln..
- *Opleggen van boetes*
  Met ingang van 1 januari 2012 worden voor opzettelijk onjuiste toeslaggerelateerde feiten verzuimboetes opgelegd. Zowel de vergrijpboetes als de verzuimboetes zijn per 1 juli 2012 verhoogd.
- *Oprichting van fraudeteams*
  Medio 2012 zijn twee fraudeteams geformeerd. Deze teams bestaan ieder uit ongeveer 25 medewerkers. Sinds begin 2012 is er een fraudemeldpunt. Bij ieder fraudesignaal vindt een feitenonderzoek plaats, resulterend in een beslissing over de afdoeningswijze (geen verdere actie, boete of strafrecht). In totaal zijn er rond de 5.900 fraudesignalen behandeld in 2012. Hiermee was € 55 mln. gemoeid aan terugvorderingen en toeslagbedragen waarvan de uitbetaling is voorkomen.

Maatregelen omzetbelasting

- *Schoning btw-nummers*
  Btw-nummers die langer dan een jaar nihilaangiften inleveren worden na beoordeling afgevoerd. Alle belastingplichtigen met nihilaangiften hebben een brief gekregen, waarop binnen enkele weken gereageerd kon worden.
- *Monitoring risicovolle btw-nummers*
  Naast het reguliere toezicht op negatieve aangiften omzetbelasting worden ruim 26.000 risicovolle btw-nummers permanent gemonitord met behulp van de selectiemodule omzetbelasting.
- *Instelling intelligenceteam*
  Een landelijk werkend intelligenceteam omzetbelasting voert sinds maart 2012 risicoanalyses uit, waarbij ook gebruik wordt gemaakt van informatie van andere intelligenceteams.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 9

De beleidsdoorlichting Staatsdeelnemingen is samengevoegd met het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO). Welke aanvullingen vinden er plaats op het normale IBO?
Hoe wordt de doelmatigheid meegenomen in het samengevoegde onderzoek?
Is dit al gebeurd?

Antwoord

Er is in 2012 inderdaad een IBO Staatsdeelnemingen uitgevoerd. Het IBO Staatsdeelnemingen is in maart 2013 naar de Kamer gestuurd. Het uitgevoerde onderzoek richt zich op de aansturing van staatsdeelnemingen door de overheid. Er is in het onderzoek specifiek aandacht besteed aan het bereiken van een doelmatige afweging, op het moment dat de financiële belangen van de staat rondom staatsdeelnemingen in het geding kunnen komen als gevolg van specifieke beleidsinitiatieven. Het IBO Staatsdeelnemingen beschrijft verschillende manieren om daarmee om te gaan. Een kabinetsreactie op het IBO Staatsdeelnemingen wordt verwacht kort na de zomer. De kabinetsreactie zal de vorm hebben van een nieuwe Nota Deelnemingenbeleid Rijksoverheid, waarin het kabinet zijn visie op het staatsaandeelhouderschap uiteen zal zetten.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 10

De beleidsdoorlichting beheer materiële activa is aangehouden. Wanneer wordt deze nu wel uitgevoerd?
Is de Tweede Kamer tijdig geïnformeerd over het "aanhouden" van deze beleidsdoorlichting? Zo ja, wanneer?

Antwoord

Het betreft hier de beleidsdoorlichting bij Domeinen Roerende Zaken (DRZ). Deze doorlichting is gestart in 2012 en bevindt zich nu in de eindfase en zal naar verwachting voor het zomerreces worden afgerond. De vertraging komt voort uit de overweging om de beleidsdoorlichting af te stemmen op het parallel lopende onderzoek van DRZ (start eind 2012, afronding begin 2013), als uitvloeisel van de evaluatie van de Regeling Batenlastendiensten.

De Kamer wordt op twee momenten in het jaar geïnformeerd over de voortgang van beleidsdoorlichtingen: in de Ontwerpbegroting en in het Jaarverslag.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 11

Hoe verhoudt de geïntensiveerde inzet op fraudebestrijding zich tot de daling van de indicator 'ervaren kans op ontdekking'?

Antwoord

Tussen beide zaken bestaat geen rechtstreeks verband. Jaarlijks meet de Belastingdienst door middel van de Fiscale monitor wat de door belastingplichtigen en toeslaggerechtigden ervaren kans is, dat de Belastingdienst ontdekt dat iemand in een aangifte of een aanvraag voor toeslag onjuiste informatie opgeeft. Het gaat hier om de subjectieve beleving van de geënquêteerden. Deze beleving kan uiteraard mede worden beïnvloed door nieuwsberichten over het voorkomen van fraude respectievelijk over successen in bestrijding van fraude. De gerapporteerde 'ervaren pakkans' betreft een representatieve steekproef onder alle belastingplichtigen. De intensivering van de fraudebestrijding richt zich op een relatief klein deel van de belastingplichtigen. Het effect hiervan zal op een later moment moeten blijken.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 12

De raming van de heffings- en invorderingsrente is tweemaal neerwaarts bijgesteld op basis van de realisatie over 2011 en de structurele lage rentestand. Eind 2012 blijkt ten opzichte van de aangepaste raming alsnog een tegenvaller te zijn ontstaan van 49,7 mln. euro. Op welke wijze zijn de verdeelsleutels aangepast?
Hoe wordt de raming structureel aangepast?
Indien de rente stijgt, leidt dit dan weer tot meevallers? Hoe wordt hier beleidsmatig rekening mee gehouden?

Antwoord

Volgens de in de Wet financiering sociale verzekeringen (Wfsv) vastgelegde methodiek worden de renteontvangsten en -uitgaven van de loonheffing en de inkomensheffing verdeeld in een aandeel Rijk en een aandeel voor de Sociale Fondsen. De gebruikte verdeelsleutels worden in eerste instantie geraamd (op basis van gegevens van het CPB) en later definitief berekend (op basis van de heffingsgegevens van de Belastingdienst). Het verschil tussen de voorlopige en de definitieve sleutel wordt achteraf verrekend.
De verrekening, die eind 2012 plaatsvond, leidde tot een lager aandeel voor het Rijk en daardoor tot een tegenvaller bij de renteontvangsten en een meevaller bij de rente-uitgaven.
Bij Voorjaarsnota 2013 (1e suppletore begroting) is de raming van de renteontvangsten en -uitgaven structureel aangepast, dit n.a.v. de realisatie over 2012 en de lage rentestand.
Omdat een hogere rente tot zowel hogere ontvangsten als hogere uitgaven leidt, zijn per saldo de gevolgen beperkt. Onder het nieuwe belastingrenteregime kan een stijgende rente leiden tot (per saldo) meeropbrengsten. Indien zich dit voordoet, wordt de raming daarvoor aangepast.

- o -

Vraag 13

Waarom is het percentage bereikte belastingplichtigen na verzuim gedaald?

Antwoord

Het percentage bereikte belastingplichtigen dat niet tijdig aangifte heeft gedaan is gedaald voor de IH en de LH. De belangrijkste reden daarvoor is dat het aantal belastingplichtigen dat niet tijdig aangifte heeft gedaan ook in absolute zin is gedaald. Het kost relatief meer moeite om deze resterende groep te bereiken.

- o -

Vraag 14

Welke mogelijkheden zijn er om de rechtmatigheid van kinderopvangtoeslag ten behoeve van gastouderopvang te vergroten?

Antwoord

De rechtmatigheid van kinderopvangtoeslag ten behoeve van gastouderopvang is het meest gediend met het toekennen van de toeslag op basis van objectieve gegevens, waardoor er geen discussie is over de vraag of er een recht is en zo ja, hoe hoog dat recht dan is.

- o -

Vraag 15

Hoeveel van de 90 door de FIOD bij het OM aangeleverde processen-verbaal zijn door het OM afgehandeld?

Antwoord

Van de in 2012 door de FIOD aangeleverde Processen Verbaal (PV's) zijn er 35 afgehandeld in 2012, 26 in 2013 en in 10 gevallen is de dagvaarding uitgereikt. De overige zaken zijn nog in behandeling. Daarbij wordt opgemerkt dat de aan het einde van een kalenderjaar aangeleverde PV's door het OM pas in het kalenderjaar daaropvolgend kunnen worden afgehandeld.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 16

Zijn door de FIOD bij het OM ook fraudezaken met andere toeslagen dan de kinderopvangtoeslag ingeleverd?

Antwoord

In 2012 zijn alleen fraudezaken met kinderopvangtoeslagen in de FIOD systemen geboekt. Het is niet uitgesloten dat fraude met andere toeslagen is opgedoken bij de behandeling van andersoortige fraudeonderzoeken, zoals bij faillissementsfraude of VT-fraude. Tot voor kort kon deze informatie niet uit de systemen worden gehaald. Inmiddels is de vastlegging in de systemen zodanig aangepast dat dit voortaan wel inzichtelijk kan worden gemaakt.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 17

Bij de indicatoren voor de staatsdeelnemingen worden nummer 4 (% van deelnemingen met dividend pay-out ratio van tenminste 40%) en nummer 5 (% van deelnemingen met een minimum return on equity (RoE) van 8%) lang niet gehaald. Hoe gaat de minister zorgen dat dit in de toekomst wel gehaald wordt?
Zijn het realistische indicatoren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

De doelstelling van 8% is een generiek streven, dat geldt voor de gehele portefeuille. In de huidige markt is het lastig (maar niet onhaalbaar) voor deelnemingen om 8% rendement op eigen vermogen te behalen. Bij (gedeeltelijk) gereguleerde staatsdeelnemingen en financiële instellingen komt dit bijvoorbeeld doordat de huidige rentestand laag is. Ook hebben staatsdeelnemingen last van macro-economische omstandigheden, zoals afgenomen binnenlandse consumptie en export.
De portefeuillebrede doelstelling van een payoutratio van minimaal 40% houdt geen rekening met de huidige (soms wettelijk bepaalde) investeringsagenda's van een aantal deelnemingen (bijvoorbeeld Tennet), waardoor het in die gevallen nodig is een groter deel van de winst te reserveren. Soms is er een andere noodzaak om de vermogenspositie te versterken en aldus een lagere payout vast te stellen. Denk bijvoorbeeld aan de financiële instellingen die aan Basel III-kapitaaleisen moeten gaan voldoen.
Momenteel wordt onderzocht in hoeverre het mogelijk is om meer bedrijfsspecifieke normen ten aanzien van rendement en pay-out op te stellen, die rekening houden met de omstandigheden waarin de betreffende deelneming zich bevindt.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 18

Waren bij het vaststellen van de streefwaarde voor het rendement op het eigen vermogen van de staatsdeelnemingen de grote investeringsagenda en de ongunstige marktomstandigheden van de bedoelde deelnemingen niet al bekend?
Waarom zijn deze factoren niet al vooraf in de streefwaarde verwerkt?
In welke mate zijn de investeringsagenda en de marktomstandigheden de oorzaak van het niet halen van de streefwaarde?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 17.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 19

De minister van Financiën heeft in 2012 als aandeelhouder bij Tennet een aantal grote investeringsprojecten beoordeeld en goedgekeurd. De minister heeft ook ingestemd met een voorstel van Tennet voor de mede-financiering door Mitsubishi voor de aansluiting van Duitse windparken op het landelijk hoogspanningsnetwerk. Om welke investeringsprojecten ging het? Om wat voor bedragen ging het?

Antwoord

In 2012 is één investering goedgekeurd voor een totaalbedrag van EUR 1,8 miljard. Het gaat hier om het aansluiten van windparken op zee op het landelijk netwerk in Duitsland.

Mitsubishi heeft in totaal EUR 600 miljoen geïnvesteerd in vier offshore-projecten van Tennet in Duitsland. Deze investeringen hebben een gereguleerd rendement dat wordt bepaald door de Duitse toezichthouder, de Bundesnetz Agentur (Kamerstukken II 2012/13, 28 165, nr.158).

- o -

Vraag 20

Loopt de Staat valutarisico op de kasstromen (in dollars) uit de Illiquid Assets Back-Up Facility (IABF)?
Zo ja, hoe wordt dit risico afgedekt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Onder de IABF worden kasstromen (in dollars) ontvangen. Daartegenover staat een verplichting van de Staat aan ING. Deze verplichting luidt ook in dollars. Tot op heden is elke dollar die uit de portefeuille of als fee is binnengekomen ook weer terug betaald aan ING om de verplichting (versneld) te voldoen. Valutarisico wordt gelopen over het saldo van de kasstromen. Door voorlopig te sturen op een saldo van de kasstromen gelijk aan 0 hoeven er geen dollars te worden omgewisseld naar euro.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 21

Waaruit bestaat kwantitatief de negatieve bijstelling van 133 miljoen bij de renteontvangsten op de lening aan Griekenland?

Antwoord

De lagere renteontvangsten zijn conform al eerder aan de Tweede Kamer gemelde aanpassingen (o.a. in de Kamerbrief over het 'Nieuwe leningenprogramma Griekenland' met kenmerk: BFB2012-7398M, het verslag over de Eurozone Top op 11 maart 2011 Vergaderjaar 2011-2012 Kamerstuk 21501-20 nr. 525 en in het verslag van de Eurogroep van 20 februari 2012 Vergaderjaar 2011-2012 Kamerstuk 21501-07 nr. 885). Aan de daling van de geraamde renteontvangsten liggen diverse oorzaken ten grondslag:

- Begin 2012 is een nieuw leningenprogramma voor Griekenland overeengekomen. Toen is besloten om het resterende deel van het bilaterale leningenprogramma over te hevelen naar het EFSF. Omdat lidstaten geen nieuwe bilaterale leningen meer verstrekken in 2012 en 2013, zullen er dus ook geen rente en service fee meer worden betaald, waarmee in de raming wel rekening was gehouden. Dit heeft gevolgen voor de geraamde rente-inkomsten vanaf 2012. Voor 2012 vallen de renteontvangsten hierdoor ongeveer 38 miljoen lager uit dan aanvankelijk geraamd.
- In juli 2011 hebben de regeringsleiders van de Eurozone besloten tot een tweede steunpakket voor Griekenland. Onderdeel daarvan is de retroactieve verlaging van de renteopslag op de bilaterale leningen onder de *Greek Loan Facility* (GLF) van 300 (of 200 in de eerste 3 jaar) naar 150 basispunten. De verwerking van deze beslissing is in 2012 verrekend met de rente die Griekenland betaalt aan de lidstaten. In de begroting voor 2012 was voor de jaren 2012 en verder nog gerekend met een renteopslag van 200 basispunten in de eerste 3 jaar en 300 basispunten voor latere jaren. De retroactieve correctie in 2012 voor de renteontvangsten van 2011 en de lagere renteopslag in 2012 resulteren in een verschil van ongeveer 46 miljoen euro in 2012 tussen geraamde en gerealiseerde rente-inkomsten.
- De rente die gehanteerd wordt voor de GLF is de korte rente (3 maand EURIBOR). De euribor rentes van 2012 zijn lager dan geraamd ten tijde van de publicatie van de begroting 2012 (september 2011). Door de lagere EURIBOR rente zijn de renteontvangsten op de GLF ongeveer 46 miljoen euro lager dan geraamd in de begroting van 2012.

- Ook zijn in 2011 voor een lager bedrag leningen verstrekt aan Griekenland dan geraamd in de Miljoenennota van 2012. Nederland heeft in totaal 3,2 miljard euro aan leningen verstrekt aan Griekenland t/m eind 2011, terwijl in de Miljoenennota voor 2012 nog 3,4 miljard euro werd geraamd voor 2010 en 2011 samen. Doordat er minder leningen zijn verstrekt heeft dit gevolgen voor de renteontvangsten, die dan lager uitvallen. Dit effect is ongeveer 3 miljoen euro.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 22

Kan de zogeheten Seno-Gom portefeuille (onderdeel EKV) die wordt afbeheerd en de samenhangende vrijval uit de reserve nader worden toegelicht?
Hoe verhoudt deze zich tot voorgaande jaren?

Antwoord

De SENO-GOM portefeuille betreft een portefeuille aan verzekeringen afgesloten onder de SENO en GOM regelingen van het ministerie van EL&I. Beide regelingen dekten betalingsrisico's op opkomende markten die destijds niet in verzekering konden worden genomen binnen de EKV-faciliteit van het ministerie van Financiën. De SENO en GOM regelingen zijn beëindigd in verband met het aangepaste dekkingsbeleid van de reguliere EKV-faciliteit. De laatste verzekering loopt eind 2022 af, maar het merendeel van de verzekeringen in de portefeuille zal eerder verlopen. De SENO-GOM portefeuille inclusief de bijbehorende met verzekeringspremie gevulde reserve zijn per 1 januari 2009 overgegaan naar het ministerie van Financiën. In voorgaande jaren was de reserve kleiner dan het nog uitstaande betalingsrisico van de SENO-GOM portefeuille. Vanwege de aflopende portefeuille was in 2012 de reserve groter dan het nog uitstaande betalingsrisico en is op basis van het risicoprofiel van de portefeuille een afbouw van de reserve vastgesteld. Omdat de reserve nog niet eerder was afgebouwd, is de vrijval van de reserve in 2012 niet alleen het gevolg van het natuurlijk verloop van de portefeuille van 2012 maar ook van de voorliggende periode.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 23

De inkomsten uit pacht, erfpacht /opstalrechten zijn hoger uitgevallen door o.a. een pachtprijsverhoging en de realisatie van een aantal windturbineparken op Staatseigendom (+ € 8,1 mln.). Kan een overzicht worden gegeven waar die 8,1 miljoen zijn gerealiseerd? Zijn bij het RVOB ook de inkomsten uit pacht/erfpacht/vervreemdingen van Staatsbosbeheer verantwoord c.q. opgenomen? Zo nee, waar worden die dan verantwoord?

Antwoord

De meeropbrengsten zijn grotendeels in de Flevopolders gerealiseerd alwaar zich de meeste pachtgronden in Staatseigendom bevinden.
Het RVOB verzorgt geen ingebruikgevingen voor Staatsbosbeheer.
Staatsbosbeheer is een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) en legt verantwoording af aan het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 24

Welk deel van de lagere verkoopopbrengsten bij het RVOB wordt later alsnog gerealiseerd?

Antwoord

Het begrotingskader van de agrarische verkopen was niet (meer) realistisch en hield onvoldoende rekening met de agrarische verkoopstop.
Inzake de niet agrarische verkopen kan worden gesteld dat de lagere opbrengst ad € 7,5 mln. in 2013 wordt gerealiseerd.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 25

Waarom was er geen budget geraamd voor externen bij de begroting van 2012?
Welk deel van de 5,9 miljoen hogere uitgaven aan eigen personeel valt toe te rekenen aan de vorming van de Auditdienst Rijk?

Antwoord

Er was geen apart budget geraamd voor externen bij de ontwerpbegroting van 2012 omdat in het verleden externen onderdeel uitmaakten van het totale budget materiële uitgaven. 'Verantwoord Begroten' heeft ertoe geleid dat externen apart zichtbaar moesten worden in de ramingen. Het jaar 2012 was het eerste jaar waarbij dit het geval was. Omdat de inhuur van externen nogal fluctueert, is er voor gekozen om de raming uit te stellen tot de suppletoire begroting. In de suppletoire begrotingen 2012 is wel apart geraamd.

De 5,9 miljoen hogere uitgaven aan eigen personeel zijn een saldo van mee- en tegenvallers ten opzichte van de ontwerpbegroting 2012. Per saldo vallen de hogere uitgaven aan eigen personeel volledig toe te rekenen aan de vorming van de Auditdienst Rijk.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 26

Met betrekking tot de verwerving van de Nederlandse onderdelen van Fortis en ABN AMRO door de Staat, is door een aantal (voormalige) aandeelhouders gerechtelijke procedures opgestart. Wat is de planning van deze procedures?
Wanneer is er duidelijkheid? Wat is de omvang van de claims?

Dezelfde vragen voor de claims SNS Reaal.

Antwoord

Er lopen op dit moment nog gerechtelijke juridische procedures naar aanleiding van de aankoop van de Nederlandse onderdelen van Fortis en ABN AMRO door de Staat. In Nederland is sprake van door de (voormalige) aandeelhouders aangespannen hoger beroep tegen een eerdere, voor de Staat positieve, uitspraak van de rechtbank. Deze procedure zal naar verwachting eind dit jaar of begin volgend jaar tot een uitspraak in hoger beroep leiden. In theorie is na een uitspraak in hoger beroep nog beroep mogelijk bij de Hoge Raad (cassatie). In België is voorts sprake van een juridische procedure die inmiddels is beëindigd met een positieve uitspraak voor de Staat. Desalniettemin is in België ook in theorie nog cassatieberoep mogelijk. Er wordt in beide procedures geen concreet becijferde schadevergoeding gevorderd; een inschatting daarvan is dan ook zeer lastig te maken.

Op 1 februari 2013 heeft de staat, met het oog op de financiële stabiliteit, noodgedwongen SNS REAAL moeten nationaliseren. Op grond van de Interventiewet zijn hierbij de aandelen uitgegeven door SNS REAAL, de achtergestelde schulden uitgegeven door SNS REAAL en SNS Bank, en potentiële toekomstige vorderingen van onteigenden op SNS REAAL of SNS Bank onteigend. De Afdeling bestuursrecht van de Raad van State heeft 25 februari 2013 bepaald dat de staat de aandelen en de schulden mocht onteigenen, maar de potentiële toekomstige vorderingen niet. Door deze uitspraak is de onteigening van de aandelen en schulden onherroepelijk geworden. Op 4 maart is alle onteigenden een aanbod tot schadeloosstelling van €0,- gedaan omdat SNS REAAL zonder ingrijpen van de staat failliet zou zijn gegaan en de onteigenden in dat geval ook niets zouden hebben gekregen. Op dezelfde dag is de Ondernemingskamer verzocht de schadeloosstelling overeenkomstig het door de staat gedane aanbod vast te stellen. De Ondernemingskamer heeft met het oog op de vaststelling van de schadeloosstelling op

22 en 23 april 2013 een hoorzitting gehouden. Momenteel is nog niet bekend wanneer de Ondernemingskamer uitspraak zal doen.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 27

Belastingvorderingen: hoe ziet het invorderingsbeleid er uit?
Wanneer worden vorderingen afgeschreven? Om hoeveel % gaat het qua afschrijvingen?
Kan er een ouderdomsoverzicht van de belastingvorderingen worden gegeven? Zo nee, waarom niet?
Waarom zijn de toeslagenvorderingen extra-comptabele vorderingen?
Waarom zijn de vorderingen toeslag kinderopvang nog zo hoog in het jaar voor het verslagjaar 2012?

Antwoord

Belastingschuldigen die niet in staat zijn anders dan met buitengewoon bezwaar een belastingaanslag te betalen, kunnen op grond van de wet desgevraagd in aanmerking komen voor kwijtschelding. De voorwaarden waaronder dat gebeurt, zijn neergelegd in hoofdstuk II van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. In 2012 is voor een totaalbedrag ad € 122 mln. kwijtschelding verleend.
Daarnaast doet zich de situatie voor dat aanslagen in de praktijk niet inbaar blijken. Wanneer na onderzoek komt vast te staan dat ondanks het treffen van invorderingsmaatregelen redelijkerwijs geen betaling kan worden verwacht, worden aanslagen afgeschreven. Anders dan in het geval van kwijtschelding, blijft het mogelijk belastingschuldigen aan te spreken op de belastingschuld zolang die althans nog niet is verjaard. Belastingteruggaven worden met de schuld verrekend. In 2012 zijn belastingaanslagen tot een totaalbedrag van € 1,8 mld. afgeschreven, dit is minder dan 1% van het totale geïnde bedrag. Een groot deel hiervan heeft betrekking op faillissementszaken en situaties waarin verhaal niet mogelijk is omdat de belastingschuldige onvindbaar is (adres onbekend of vertrokken naar het buitenland).
Het ouderdomsoverzicht van de belastingvorderingen is opgenomen in de grafiek bovenaan pagina 102 van het Jaarverslag IXB.
In de Rijksbegrotingsvoorschriften worden als extracomptabele vorderingen aangemerkt de "vorderingen die zijn voortgevloeid uit uitgaven ten laste van de begroting". In dit geval is sprake van terugvorderingen van te hoog uitgekeerde toeslagen.
De tabel op pagina 107 van het Jaarverslag IXB heeft niet betrekking op de ouderdom van de toeslagvorderingen, maar op de toeslagvoorschotten.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 2

Rapport van de Algemene Rekenkamer bij het jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 1

Hoe houdt de minister zicht op de uitvoering van het omvangrijke bezuinigings- en hervormingspakket zonder een bezuinigingsmonitor?
Hoe houdt de minister van Financiën zicht op de realisatie van de bezuinigingen die vallen buiten het overzicht van wetgevingsvoorstellen V&J?
Kan de minister het sturen op uitgavenkaders in het antwoord betrekken?

Vraag 4

Op welke manier zal de regering, gelet op het wegvallen van de 30 Miljard Monitor, overzicht blijven bieden op het bezuinigings- en hervormingspakket?

Antwoord op vragen 1 en 4

Het kabinet voert een trendmatig begrotingsbeleid met vaste uitgavenplafonds en automatische stabilisatie. Dat betekent dat afwijkingen van de budgettaire reeksen van maatregelen, zoals deze bij de start van het kabinet zijn verwerkt, steeds in de begroting worden ingepast. Dit betekent dat meer- en minderopbrengsten alternatief kunnen worden aangewend respectievelijk van dekking moeten worden voorzien. Dit geldt voor alle bezuinigingen, dus ook voor het beperkte aantal bezuinigingen dat niet in het overzicht van financiële wetgevingsmaatregelen is opgenomen. Dit betekent dat het kabinet bij sluitende kaders dus op koers ligt in het realiseren van de ingeboekte besparingen. Kadertoetsen worden gepresenteerd in alle budgettaire nota's (Miljoenennota, Voorjaarsnota, Najaarsnota, Financieel Jaarverslag Rijk). Overzicht van de kwalitatieve voortgang van de bezuinigingen verloopt via het overzicht van financiële wetgevingsmaatregelen. Daarnaast zal in de Miljoenennota en het Financieel Jaarverslag Rijk voortaan op geaggregeerd niveau inzicht worden geboden in de budgettaire ontwikkeling van de opvolgende bezuinigingspakketten (tabel 1.2 in het Financieel Jaarverslag Rijk 2012).

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 2

Rapport van de Algemene Rekenkamer bij het jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 2

Tijdens het Verantwoordingsdebat gaf de minister van Financiën aan nadrukkelijker te sturen op de voortgang van de financiële wetgevingsmaatregelen zoals opgenomen in het overzicht van de minister van V&J. Op welke wijze is de minister voornemens de Kamer inzicht te verschaffen in deze voortgang?

Antwoord

In het Verantwoordingsdebat heb ik aangegeven dat het overzicht van financiële wetgevingsmaatregelen zal worden aangepast zodat duidelijker wordt welke maatregelen zijn gerealiseerd en wat de status is van nog lopende maatregelen. Het resultaat van deze aanpassingen zal worden opgenomen in de volgende versie van het overzicht.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 2

Rapport van de Algemene Rekenkamer bij het jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 3

Wordt de integrale risicoanalyse zoals gepresenteerd bij de Miljoenennota 2013 vast onderdeel van de begroting en verantwoording?

Antwoord

Het is inderdaad het voornemen om jaarlijks in de Miljoenennota en het Financieel Jaarverslag Rijk een integrale risicoanalyse te presenteren.

- o -

Vraag 4

Op welke manier zal de regering, gelet op het wegvallen van de 30 Miljard Monitor, overzicht blijven bieden op het bezuinigings- en hervormingspakket?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 1.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 2

Rapport van de Algemene Rekenkamer bij het jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 5

Hoe zorgt de minister van Financiën voor het mogelijk maken van democratische controle zowel voor het EFSF als voor het eerste Griekse leningenpakket, en dan met name over de rechtmatigheid of doeltreffendheid van de bestedingen uit de GLF en het EFSF nadat het geld de Nederlandse begroting heeft verlaten?

Antwoord

Na effectuering van de GLF leningen, op grond van een internationaal publiekrechtelijke overeenkomst na goedkeuring door uw Kamer, vindt het toezicht plaats door de bij deze overeenkomst daarvoor ingestelde organen. De rapportages hiervan zijn openbaar. Ten tijde van de afgifte van garanties voor het EFSF zijn er overigens geen middelen die de Nederlandse begroting "verlaten". De democratische controle krijgt vorm via de reguliere bevoegdheden van nationale parlementen en nationale rekenkamers, die controle kunnen uitoefenen via de nationale rijksbegroting over een bilaterale lening aan een andere Staat (GLF) of over een door de Staat afgegeven garantie (EFSF)[1]. In overleg met uw Kamer zijn in september 2012 afspraken gemaakt over de parlementaire betrokkenheid bij EFSF/ESM-aangelegenheden[2]. Onderdeel hiervan zijn afspraken over de informatievoorziening aan de Tweede Kamer over de monitoring van de uitvoering van de financiële bijstand via de periodieke voortgangsrapportages door de Trojka (Europese Commissie, ECB en IMF). De minister van Financiën rapporteert daarnaast specifiek in de Rijksbegroting over de garanties die Nederland afgeeft aan het EFSF en de gevolgen daarvan op de EMU-schuld. Het EFSF heeft zowel een interne auditfunctie als een externe accountantsfunctie en maakt zijn jaarverslag openbaar. Daarin zijn de verstrekte garanties van lidstaten weergegeven met het rapport van de externe accountant. De doeltreffendheid wordt beoordeeld door de Eurogroup Working Group en de EFSF bewindvoerders, waaronder de Nederlandse vertegenwoordigers. Zij beoordelen onder meer of er voldoende voortgang is met betrekking tot de gestelde beleidscondities om over te gaan tot het wel of niet uitkeren van de volgende tranche. Het kabinet is van mening dat de controle van de Europese Commissie, de ECB en het IMF (de zogenoemde Trojka) op de besteding van de financiële steun van de GLF en het EFSF een voldoende

---

[1] zie TK 33523, nrs. 1, 2 en 4, alsmede het antwoord op Kamervragen nr. 1441
[2] zie TK 21501-07, nr. 942

waarborg is voor het bereiken van de afgesproken beleidscondities behorend bij de garanties en/of leningen.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 2

Rapport van de Algemene Rekenkamer bij het jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 6

Welke maatregelen worden genomen om de controle op (correcte invoer van) het Agentschap beter te ondersteunen en vaker uit te voeren?

Vraag 12

De Algemene Rekenkamer constateert onvolkomenheden bij de bedrijfsvoering van het kerndepartement en vraagt aandacht voor de toezichtfunctie van de minister van Financiën. Hoe gaat de minister dit snel en adequaat oplossen c.q. realiseren?
Hoe wordt één van de nieuwe onvolkomenheden, te weten onvoldoende interne controle van het Agentschap, opgelost?

Vraag 13

De Algemene Rekenkamer constateert te weinig toezicht vanuit het ministerie van Financiën waar het gaat om de begrotingsadministraties, vooral gelet op de problemen bij het ministerie van V&J. Hoe gaat de minister dit verbeteren c.q. versterken?
Hoe gaat de minister de toezichtfunctie beter inrichten?
Heeft het ministerie in dit kader behoefte aan (wettelijke) instrumenten om in een dergelijke situatie dwingende aanwijzingen te kunnen geven? Zo ja/nee, waarom (niet)?

Antwoord

Bedrijfsvoering kerndepartement

Inkoop: Zie het antwoord op vraag 8.

Informatiebeveiliging bij het kerndepartement: Zie het antwoord op vraag 9.

Toezichtfunctie

De Comptabiliteitswet 2001 geeft mij, zoals de Algemene Rekenkamer terecht constateert, momenteel geen instrumenten om dwingende aanwijzingen te kunnen geven aan ministeries over begrotingsadministraties en hierop vervolgens toezicht te houden.

Ik heb daarom toegezegd dat ik zal onderzoeken hoe ik, vanuit mijn systeemverantwoordelijkheid, de toezichtrol op begrotingsadministraties van andere

ministeries actiever kan invullen. Daarbij zal ik tevens onderzoeken of mijn toezichtrol op begrotingsadministraties moet worden versterkt met de mogelijkheid om op dit terrein dwingende aanwijzingen te geven.

Uit de voorlopige uitkomsten van dit onderzoek komt de mogelijkheid naar voren om in de nieuwe Comptabiliteitswet (CW) de bevoegdheden van de minister van Financiën zodanig uit te breiden dat de inrichting (nieuwe en bestaande) begrotingsadministraties bij de departementen in overeenstemming met de minister van Financiën dient plaats te vinden. De juridische haalbaarheid van deze mogelijkheid wordt momenteel onderzocht en zal ook met de Algemene Rekenkamer worden afgestemd. Ik zal vervolgens actief toezicht houden op de naleving van deze voorgestelde wijziging van de Comptabiliteitswet zodat ik de vakministers tijdig kan aanspreken als ik risico's signaleer in de kwaliteit van de departementale begrotingsadministraties en indien nodig voor besluitvorming aan de ministerraad kan voorleggen.

Vanwege mijn toezichtfunctie is het mijn verantwoordelijkheid om kaders te stellen voor de inrichting van financiële administraties. Onderzocht wordt of deze kaders moeten worden aangepast gelet op deze groeiende interdepartementale samenwerking. Daarnaast wordt momenteel geïnvesteerd in interdepartementaal kennismanagement, waaronder gezamenlijke opleidingen en een pool van financieel specialisten waarvan de ministeries gebruik kunnen maken. Met deze rijksbrede maatregelen wordt bijgedragen aan oplossingen voor (toekomstige) knelpunten in het gebruik van financiële systemen zoals bij het ministerie van VenJ.

Agentschap

Bij het Agentschap zijn controleprocedures (bij de invoer) aangescherpt en er is een extra controle procedure ingebouwd bij het herstellen van invoerfouten. In de loop van het jaar zal bij de geplande upgrade van de IT-systemen gekeken worden of de invoer gebruikersvriendelijker gemaakt kan worden. Daarnaast zal dan nogmaals nagegaan worden of de procedures en controles verder verbeterd kunnen worden. Naast het voorkomen van fouten wordt ook gewerkt aan het sneller signaleren en herstellen van fouten. Momenteel worden maandelijks controleberekeningen van de rentetoerekening gedaan. Als meer structurele maatregel zal een extern bureau een systeem bouwen dat onafhankelijk van het huidige treasury management systeem de rentetoerekening kan controleren.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 2

Rapport van de Algemene Rekenkamer bij het jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 7

Wat is de mening van regering t.a.v. een Board of Auditors (BoA) voor het EFSF, zoals die er ook voor de ESM is?

Antwoord

Het kabinet is van mening dat de controle van de Europese Commissie, de ECB en het IMF (de zogenoemde Trojka) op de besteding van de financiële steun van het EFSF een voldoende waarborg is voor het bereiken van de afgesproken beleidscondities behorend bij de garanties (zie ook het antwoord op vraag 6). Niettemin verkent het kabinet, conform de toezegging bij het EU-Trendrapport 2013 van de Algemene Rekenkamer, of er mogelijkheden zijn om het EFSF onder het toezicht van het ESM Audit Comité te stellen, nu beide vrijwel als één organisatie functioneren.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 2

Rapport van de Algemene Rekenkamer bij het jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 8

Welke maatregelen worden genomen om inkoopopdrachten tijdig Europees aan te besteden?

Antwoord

Het ministerie is begin 2012 een verbetertraject gestart om het inkoopproces en -beheer te optimaliseren. Onderdeel van dit verbetertraject zijn o.a. het opstellen van een inkoopjaarplan, het maken van een aanbestedingskalender en het uitvoeren van spendanalyses. De aanbestedingskalender maakt het mogelijk om de looptijd van huidige contracten te monitoren en tijdig actie te ondernemen indien gewenst.
Het inkoopjaarplan komt tot stand n.a.v. een inventarisatie van de inkoopbehoefte bij de directies. Bij deze inventarisatie wordt ook gekeken naar de uitgaven in voorgaande jaren om op die manier eventuele terugkerende opdrachten voor langere periode aan te besteden. Het inkoopjaarplan geeft zo een overzicht van alle verwachte inkooptrajecten en geeft de uitvoerende inkooporganisatie, de Haagse Inkoop Samenwerking (HIS), de mogelijkheid om een jaarplanning te maken en tijdig te starten met de trajecten. Het jaarplan wordt het gehele jaar door up te date gehouden met nieuw te verwachten inkoopopdrachten.
Verder maken spendanalyses het mogelijk om proactief in te spelen op de inkoopbehoefte van het departement en deze tijdig af te dekken met contracten. Ieder kwartaal maken contractmanagement en inkoop een analyse van alle inkoopcategorieën. Deze analyses maken het mogelijk om eventueel ontbrekende contracten te achterhalen, maverick buying (inkoop buiten bestaande contracten om) inzichtelijk te maken en ontwikkelingen binnen de inkoopcategorie te signaleren en er tijdig op te reageren.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 2

Rapport van de Algemene Rekenkamer bij het jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 9

Welke maatregelen worden genomen om een sluitende beveiliging van informatiesystemen te garanderen, zowel voor het kerndepartement als de belastingdienst?

Antwoord

Kerndepartement: Het ministerie van Financiën gaat de informatiebeveiliging garanderen door gebruik te maken van de Plan Do Check Act (PDCA)-cyclus. Dat betekent, dat er een vastgelegde en controleerbare planning (met activiteiten) wordt gevolgd. In het kader van het onderdeel Check uit deze planning worden in 2013 twee acties uitgevoerd:

1. het overzicht van cruciale informatiesystemen wordt geactualiseerd;
2. de ADR evalueert en actualiseert de risicoanalyses van de cruciale informatiesystemen. Dit wordt gevolgd door een actualisering van de te treffen maatregelen die in lijn met de implementatie van de BIR worden ingevoerd.

Het doorlopen van de PDCA-cyclus heeft o.a. tot resultaat een actuele lijst van cruciale informatiesystemen waarbij per systeem duidelijk is:

- wat de betrouwbaarheidseisen zijn;
- welke bedreigingen van toepassing zijn;
- welke maatregelen getroffen dienen te worden om de kans te verkleinen dat een risico zich kan manifesteren;
- hoe de controle, of de getroffen maatregelen afdoende effectief zijn, is geregeld.

De controle vindt plaats a.d.h.v. een checklist (met bijbehorend activiteitenoverzicht) en bestaat o.a. uit periodieke audits en/of kwetsbaarhedenscans uitgevoerd door onafhankelijke instanties.

Voor de Belastingdienst zijn de volgende maatregelen getroffen:

- Het Handboek Beveiliging is geactualiseerd. De Auditdienst Rijk krijgt jaarlijks opdracht de naleving van de voorschriften te toetsen.
- Bij alle nieuwe ICT-projecten vindt een risicoanalyse plaats waarin het vereiste beveiligingsniveau en de bijbehorende maatregelen worden bepaald. Bij de

belangrijkste systemen worden een externe toets uitgevoerd op het voldoen aan de gestelde (hoge) beveiligingseisen. De Auditdienst Rijk beoordeelt het proces.

- In 2013 voert de Auditdienst Rijk een audit uit naar de naleving binnen de Belastingdienst van de procedures met betrekking tot logische toegangsbeveiliging.
- Ten slotte wordt nader onderzoek gedaan naar de risico's van informatiebeveiliging en cybercrime om vast te stellen of de huidige maatregelen voldoende zijn om toekomstige bedreigingen het hoofd te bieden.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 2

Rapport van de Algemene Rekenkamer bij het jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 10

Op welke manier worden verlofstuwmeren tegengegaan? Worden procedures om controle op verlof uit te voeren geïmplementeerd?

Antwoord

Het Algemeen Rijksambtenaren Reglement (ARAR) geeft richtlijnen voor het overschrijven van verlofuren naar het volgende jaar. De Belastingdienst heeft zelf in zijn personeelsvoorschriften hierover nadere aanwijzingen opgenomen. Overschrijven van uren naar een volgend jaar kan slechts in bijzonder gevallen, ter beoordeling aan het bevoegde gezag. In 2013 wordt onderzocht of deze procedures moeten worden aangescherpt.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 2

Rapport van de Algemene Rekenkamer bij het jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 11

Op welke criteria zal de gewenste kwaliteitsverbetering bij de belastingdienst getoetst worden?

Antwoord

Het functioneren van de Belastingdienst wordt afgemeten aan de kwaliteit van de dienstverlening, het toezicht, de fraudebestrijding en de massale processen. Voor al deze criteria zijn in de begroting prestatieindicatoren geformuleerd. In het Jaarverslag wordt hierover gerapporteerd. Het bereiken van de doelen van de reorganisatie bij het bedrijfsonderdeel Belastingen wordt tot slot door de Auditdienst Rijk onderzocht.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 2

Rapport van de Algemene Rekenkamer bij het jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 12

De Algemene Rekenkamer constateert onvolkomenheden bij de bedrijfsvoering van het kerndepartement en vraagt aandacht voor de toezichtfunctie van de minister van Financiën. Hoe gaat de minister dit snel en adequaat oplossen c.q. realiseren?
Hoe wordt één van de nieuwe onvolkomenheden, te weten onvoldoende interne controle van het Agentschap, opgelost?

Antwoord

Zie vraag 6

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 2

Rapport van de Algemene Rekenkamer bij het jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 13

De Algemene Rekenkamer constateert te weinig toezicht vanuit het ministerie van Financiën waar het gaat om de begrotingsadministraties, vooral gelet op de problemen bij het ministerie van V&J. Hoe gaat de minister dit verbeteren c.q. versterken?
Hoe gaat de minister de toezichtfunctie beter inrichten?
Heeft het ministerie in dit kader behoefte aan (wettelijke) instrumenten om in een dergelijke situatie dwingende aanwijzingen te kunnen geven? Zo ja/nee, waarom (niet)?

Antwoord

Zie vraag 6

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 2

Rapport van de Algemene Rekenkamer bij het jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 14

Welk deel van de uitgaven van het centraal apparaat gaat naar inkoop kerndepartement? Waaruit bestaan de uitgaven verder?

Antwoord

Artikel 8, centraal apparaat, betreft de apparaatuitgaven van het kerndepartement. De totale uitgaven zijn € 189 mln.

De uitgaven die gerelateerd zijn aan inkoop zijn:

- Een deel van de personele uitgaven, namelijk personele exploitatie zoals opleidingen (totaal € 6,7 mln);
- Inhuur externen (€ 5 mln);
- ICT (€ 10,3 mln);
- Overig materieel zoals communicatie (totaal € 27,3 mln).

De uitgaven die niet gerelateerd zijn aan inkoop zijn:

- De overige personele uitgaven (€ 112 mln);
- De bijdragen aan shared-service organisaties (SSO's) (€ 27,7 mln).

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 3 en 4

Slotwet 2012 van Ministerie van Financiën 2012 (IXB)

Vraag 1

Kan de diversenpost van 150 miljoen onder de mee- en tegenvallers in de verticale toelichting nader worden toegelicht?

Antwoord

Vraag is komen te vervallen.

- o -

Vraag 2

Kan een overzicht worden gegeven inclusief toelichting van alle beleidsmatige mutaties die na de tweede suppletore begroting zijn doorgevoerd?

Vraag 3

Er staat nog een groot aantal wijzigingen in slotwetten opgenomen. Waarom konden c.q. zijn deze begrotingswijzigingen niet eerder aan de Tweede Kamer voorgelegd?

Antwoord

In de slotwet IXB zijn er geen beleidsmatige mutaties geweest na de tweede suppletoire begroting. Alle mutaties zijn van boekhoudkundige aard, bijvoorbeeld aanpassingen die voortvloeien uit economische factoren (belastingontvangsten of wisselkoersbijstellingen), dan wel technische uitvoeringsmutaties (aanpassingen aan de realisatie).
In totaal is de mutatie ten opzichte van de tweede suppletoire bij de uitgaven kleiner dan 1% en bij de ontvangsten is de mutatie kleiner dan 2% (voornamelijk belastingontvangsten). Hieronder zijn de mutaties in de slotwet IXB kort uiteengezet:

- Ad 1: Bijstellingen ten opzichte van de raming naar aanleiding van de jaarafsluiting op grond van macro-economische ontwikkelingen en wisselkoerseffecten. Voorbeelden zijn de interbancaire garantiefaciliteit, Heffing- en Invorderingsrente, belastingontvangsten, bijstelling van de IABF, munten in circulatie en de verplichtingen op artikel 4 Buitenlandse Financiële Betrekkingen.
- Ad 2 Bijstellingen bij de niet-belastingontvangsten: meer premies en restituties bij de EKV, hogere dividenden, hogere opbrengsten bij boetes en schikkingen en bij verkoop gronden en pachten en het niet ontvangen van de boedel uit de BNA.
- Ad 3 Daarnaast zijn er een aantal mutaties opgenomen omdat de realisaties afweken van de raming. Dit zijn o.a. de apparaatsuitgaven bij de Belastingdienst, de programma-uitgaven Beheer Materiële Activa en de apparaatsuitgaven kerndepartement. Deze mutaties zijn het gevolg van bestaand beleid en waren nog niet voorzien bij de Najaarsnota.

- o -

Vraag 4

Apparaatsuitgaven beleidsartikel belastingen: 12 miljoen euro meer uitgaven, 6 miljoen euro meer inkomsten. Waar is de resterende 6 miljoen euro aan besteed?
Waarom kon dit niet eerder aan de Tweede Kamer worden voorgelegd?

Antwoord

De realisatie van de apparaatuitgaven van het beleidsartikel Belastingen wijkt ten opzichte van de stand van de 2de suppletoire begroting per saldo licht af (0,2%).
De overschrijding van 12 mln. euro aan personele uitgaven wordt gecompenseerd door extra apparaatsontvangsten (6 mln.) voor het verrichten van diensten voor andere overheidsonderdelen en een meevaller bij de ontvangstenpost 'kosten vervolging'. De hiermee samenhangende uitgaven worden zichtbaar bij apparaatuitgaven Belastingdienst.

- o -

Ministerie van Financiën

SPOED
TER TEKENING (MINISTER) UITERLIJK 10 JUNI
Aan
de Minister
de Staatssecretaris

Directie Financieel-Economische Zaken
Inlichtingen
[redacted]@minfin.nl

Datum
7 juni 2013

Notitienummer
FEZ/2013/407

Rubriek
BEGROTINGS-VERANTWOORDING

Auteur
[redacted]

Van
[redacted] FEZ [redacted] 6/6

Kopie aan
PA minister, PA staatssecretaris, [redacted] persvoorlichting, [redacted] voorlichting

Bijlagen
Antwoordenset op Kamervragen
Inhoudsopgave vragen

notitie

Kamervragen bij de jaarverslagen, slotwetten en Rekenkamerrapporten bij IXA en IXB 2012

Paraaf de Minister

Paraaf de Staatssecretaris [redacted] 7/6

Inleiding
We hebben Kamervragen ontvangen bij:
- IXA, jaarverslag Nationale Schuld (jaarverslag 16 vragen, rapport Algemene Rekenkamer (AR) 1 vraag; slotwet geen vragen)
- IXB, jaarverslag Financiën (jaarverslag 27 vragen; rapport AR 14 vragen; slotwet 4 vragen).

Vanwege de reis naar China van de staatssecretaris hebben we van de griffier van de Tweede Kamer uitstel gekregen voor de beantwoording van uiterlijk donderdag 6 juni naar maandag 10 juni.

U ondertekent de set met antwoorden, net zoals u dit heeft gedaan bij het jaarverslag, mede namens de minister van Wonen en Rijksdienst vanwege de overgang van het Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf (RVOB) in 2012.

Leeswijzer bij de vragenset
In de antwoordenset hebben we de vragen/antwoorden die uw bijzondere aandacht vergen voorin de set gelegd.

Toelichting bij vraag 8 van het jaarverslag IXA
De kosten die het Agentschap maakt om swaps af te sluiten zijn zeer laag in vergelijking met de totale rentelasten. De kosten voor het afsluiten van een swap zijn sterk afhankelijk van de kenmerken van de swap, in het bijzonder de looptijd. Ter indicatie: voor een drie-jaarsswap wordt een opslag (t.o.v. de swapcurve) van circa 0,3 basispunten betaald; voor een 10-jaarsswap is dat 0,3-0,5 basispunten. Voor de langste (30-jaars) swaps kan de opslag in bepaalde gevallen oplopen tot circa 1,5 basispunten. Het Agentschap heeft echter, vanwege de optie om de langere schuldinitgifte niet terug te swappen, al sinds april 2011 geen 30-jaarsswaps meer afgesloten.
Om een goede concurrentie tussen de banken waarmee het Agentschap swaps afsluit te stimuleren, kunnen wij de informatie over de swapkosten niet extern

1894192 02406

bekendmaken. Dit zou de banken immers informatie geven over de prijzen die hun concurrenten aan ons rekenen.

Op de vraag of de cijfers vertrouwelijk met de Kamer gedeeld kunnen worden adviseren wij negatief, vanwege het technische karakter van de materie en het feit dat kijken naar uitsluitend de kosten van het swapbeleid een partieel beeld geeft.

Advies
Akkoord te gaan met de (concept)antwoorden en de brief aan de TK te ondertekenen.

Ministerie van Financiën

SPOED
TER TEKENING (MINISTER) UITERLIJK 10 JUNI
Aan
de Minister
de Staatssecretaris

Directie Financieel-Economische Zaken
Inlichtingen
[redacted]
[redacted]@minfin.nl

Datum
7 juni 2013

Notitienummer
FEZ/2013/407

Rubriek
BEGROTINGS-VERANTWOORDING

Auteur
[redacted]

Van
[redacted] FEZ [redacted] 6/6

Kopie aan
PA minister, PA staatssecretaris, persvoorlichting, voorlichting [redacted]

Bijlagen
Antwoordenset op Kamervragen
Inhoudsopgave vragen

notitie

Kamervragen bij de jaarverslagen, slotwetten en Rekenkamerrapporten bij IXA en IXB 2012

Paraaf de Minister	Paraaf de Staatssecretaris	Via de SG

Inleiding

We hebben Kamervragen ontvangen bij:

- IXA, jaarverslag Nationale Schuld (jaarverslag 16 vragen, rapport Algemene Rekenkamer (AR) 1 vraag; slotwet geen vragen)
- IXB, jaarverslag Financiën (jaarverslag 27 vragen; rapport AR 14 vragen; slotwet 4 vragen).

Vanwege de reis naar China van de staatssecretaris hebben we van de griffier van de Tweede Kamer uitstel gekregen voor de beantwoording van uiterlijk donderdag 6 juni naar maandag 10 juni.

U ondertekent de set met antwoorden, net zoals u dit heeft gedaan bij het jaarverslag, mede namens de minister van Wonen en Rijksdienst vanwege de overgang van het Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf (RVOB) in 2012.

Leeswijzer bij de vragenset

In de antwoordenset hebben we de vragen/antwoorden die uw bijzondere aandacht vergen voorin de set gelegd.

Toelichting bij vraag 8 van het jaarverslag IXA

De kosten die het Agentschap maakt om swaps af te sluiten zijn zeer laag in vergelijking met de totale rentelasten. De kosten voor het afsluiten van een swap zijn sterk afhankelijk van de kenmerken van de swap, in het bijzonder de looptijd. Ter indicatie: voor een drie-jaarsswap wordt een opslag (t.o.v. de swapcurve) van circa 0,3 basispunten betaald; voor een 10-jaarsswap is dat 0,3-0,5 basispunten. Voor de langste (30-jaars) swaps kan de opslag in bepaalde gevallen oplopen tot circa 1,5 basispunten. Het Agentschap heeft echter, vanwege de optie om de langere schulduitgifte niet terug te swappen, al sinds april 2011 geen 30-jaarsswaps meer afgesloten.
Om een goede concurrentie tussen de banken waarmee het Agentschap swaps afsluit te stimuleren, kunnen wij de informatie over de swapkosten niet extern

bekendmaken. Dit zou de banken immers informatie geven over de prijzen die hun concurrenten aan ons rekenen.

Op de vraag of de cijfers vertrouwelijk met de Kamer gedeeld kunnen worden adviseren wij negatief, vanwege het technische karakter van de materie en het feit dat kijken naar uitsluitend de kosten van het swapbeleid een partieel beeld geeft.

Advies
Akkoord te gaan met de (concept)antwoorden en de brief aan de TK te ondertekenen.

Ministerie van Financiën

SPOED
TER TEKENING (MINISTER) UITERLIJK 10 JUNI
Aan
de Minister
de Staatssecretaris

Directie Financieel-Economische Zaken
Inlichtingen
[redacted]@minfin.nl

Datum
7 juni 2013
Notitienummer
FEZ/2013/407
Rubriek
BEGROTINGS-VERANTWOORDING
Auteur
[redacted]

Van
[redacted] FEZ [redacted] 6/6
Kopie aan
PA minister, PA staatssecretaris, persvoorlichting, voorlichting [redacted]
Bijlagen
Antwoordenset op Kamervragen
Inhoudsopgave vragen

notitie

Kamervragen bij de jaarverslagen, slotwetten en Rekenkamerrapporten bij IXA en IXB 2012

Paraaf de Minister	Paraaf de Staatssecretaris	Via de SG

Inleiding

We hebben Kamervragen ontvangen bij:

- IXA, jaarverslag Nationale Schuld (jaarverslag 16 vragen, rapport Algemene Rekenkamer (AR) 1 vraag; slotwet geen vragen)
- IXB, jaarverslag Financiën (jaarverslag 27 vragen; rapport AR 14 vragen; slotwet 4 vragen).

Vanwege de reis naar China van de staatssecretaris hebben we van de griffier van de Tweede Kamer uitstel gekregen voor de beantwoording van uiterlijk donderdag 6 juni naar maandag 10 juni.

U ondertekent de set met antwoorden, net zoals u dit heeft gedaan bij het jaarverslag, mede namens de minister van Wonen en Rijksdienst vanwege de overgang van het Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf (RVOB) in 2012.

Leeswijzer bij de vragenset

In de antwoordenset hebben we de vragen/antwoorden die uw bijzondere aandacht vergen voorin de set gelegd.

Toelichting bij vraag 8 van het jaarverslag IXA
De kosten die het Agentschap maakt om swaps af te sluiten zijn zeer laag in vergelijking met de totale rentelasten. De kosten voor het afsluiten van een swap zijn sterk afhankelijk van de kenmerken van de swap, in het bijzonder de looptijd. Ter indicatie: voor een drie-jaarsswap wordt een opslag (t.o.v. de swapcurve) van circa 0,3 basispunten betaald; voor een 10-jaarsswap is dat 0,3-0,5 basispunten. Voor de langste (30-jaars) swaps kan de opslag in bepaalde gevallen oplopen tot circa 1,5 basispunten. Het Agentschap heeft echter, vanwege de optie om de langere schuldinitgifte niet terug te swappen, al sinds april 2011 geen 30-jaarsswaps meer afgesloten.
Om een goede concurrentie tussen de banken waarmee het Agentschap swaps afsluit te stimuleren, kunnen wij de informatie over de swapkosten niet extern

bekendmaken. Dit zou de banken immers informatie geven over de prijzen die hun concurrenten aan ons rekenen.

Op de vraag of de cijfers vertrouwelijk met de Kamer gedeeld kunnen worden adviseren wij negatief, vanwege het technische karakter van de materie en het feit dat kijken naar uitsluitend de kosten van het swapbeleid een partieel beeld geeft.

Advies
Akkoord te gaan met de (concept)antwoorden en de brief aan de TK te ondertekenen.

Niet akkoord met antwoord op vraag 14: is geen antwoord op de vraag en bovendien onleesbaar. 16: idem. 27: antwoord in raar AKK op vragen. Bespreken 10/6-15:30 16.45 (onderdeel debatstuk)

Ministerie van Financiën

SPOED
TER TEKENING (MINISTER) UITERLIJK 10 JUNI
Aan
de Minister
de Staatssecretaris

Directie Financieel-Economische Zaken
Inlichtingen
[redacted]@minfin.nl

Datum
7 juni 2013
Notitienummer
FEZ/2013/407
Rubriek
BEGROTINGS-VERANTWOORDING
Auteur
[redacted]
Van
[redacted] FEZ 6/6
Kopie aan
PA minister, PA staatssecretaris, persvoorlichting, voorlichting [redacted]
Bijlagen
Antwoordenset op Kamervragen
Inhoudsopgave vragen

notitie

Kamervragen bij de jaarverslagen, slotwetten en Rekenkamerrapporten bij IXA en IXB 2012

Paraaf de Minister

Paraaf de Staatssecretaris 7/6 [redacted] 7/6

Inleiding

We hebben Kamervragen ontvangen bij:

- IXA, jaarverslag Nationale Schuld (jaarverslag 16 vragen, rapport Algemene Rekenkamer (AR) 1 vraag; slotwet geen vragen)
- IXB, jaarverslag Financiën (jaarverslag 27 vragen; rapport AR 14 vragen; slotwet 4 vragen).

Vanwege de reis naar China van de staatssecretaris hebben we van de griffier van de Tweede Kamer uitstel gekregen voor de beantwoording van uiterlijk donderdag 6 juni naar maandag 10 juni.

U ondertekent de set met antwoorden, net zoals u dit heeft gedaan bij het jaarverslag, mede namens de minister van Wonen en Rijksdienst vanwege de overgang van het Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf (RVOB) in 2012.

Leeswijzer bij de vragenset

In de antwoordenset hebben we de vragen/antwoorden die uw bijzondere aandacht vergen voorin de set gelegd.

Toelichting bij vraag 8 van het jaarverslag IXA

De kosten die het Agentschap maakt om swaps af te sluiten zijn zeer laag in vergelijking met de totale rentelasten. De kosten voor het afsluiten van een swap zijn sterk afhankelijk van de kenmerken van de swap, in het bijzonder de looptijd. Ter indicatie: voor een drie-jaarsswap wordt een opslag (t.o.v. de swapcurve) van circa 0,3 basispunten betaald; voor een 10-jaarsswap is dat 0,3-0,5 basispunten. Voor de langste (30-jaars) swaps kan de opslag in bepaalde gevallen oplopen tot circa 1,5 basispunten. Het Agentschap heeft echter, vanwege de optie om de langere schuldinitgifte niet terug te swappen, al sinds april 2011 geen 30-jaarsswaps meer afgesloten.
Om een goede concurrentie tussen de banken waarmee het Agentschap swaps afsluit te stimuleren, kunnen wij de informatie over de swapkosten niet extern

bekendmaken. Dit zou de banken immers informatie geven over de prijzen die hun concurrenten aan ons rekenen.

Op de vraag of de cijfers vertrouwelijk met de Kamer gedeeld kunnen worden adviseren wij negatief, vanwege het technische karakter van de materie en het feit dat kijken naar uitsluitend de kosten van het swapbeleid een partieel beeld geeft.

Advies
Akkoord te gaan met de (concept)antwoorden en de brief aan de TK te ondertekenen.

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 14

Welke mogelijkheden zijn er om de rechtmatigheid van kinderopvangtoeslag ten behoeve van gastouderopvang te vergroten?

Antwoord

Vanaf 2010 worden strenge eisen gesteld aan de administratie van gastouderbureaus. Gastouderbureaus zijn verplicht de kassiersfunctie uit te voeren zodat er geen directe betalingen kunnen plaatsvinden tussen gastouder en vraagouder. Fraude is hierdoor minder makkelijk en de regels zijn beter handhaafbaar. Als extra fraudemaatregel is het sinds 2012 alleen mogelijk voor gastouders om kinderopvangtoeslag te ontvangen voor de uren die zij werken als het eigen kind wordt opgevangen in een kindercentrum.

- o -

In full antwoord zie ook

mag

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 16

Zijn door de FIOD bij het OM ook fraudezaken met andere toeslagen dan de kinderopvangtoeslag ingeleverd?

Antwoord

In 2012 zijn alleen fraudezaken met kinderopvangtoeslagen in de FIOD systemen geboekt. Het is niet uitgesloten dat fraude met andere toeslagen is opgedoken bij de behandeling van andersoortige fraudeonderzoeken, zoals bij faillissementsfraude of VT-fraude. Tot voor kort kon deze informatie niet uit de systemen worden gehaald. Inmiddels is de vastlegging in de systemen zodanig aangepast dat dit voortaan wel inzichtelijk kan worden gemaakt.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 27

Belastingvorderingen: hoe ziet het invorderingsbeleid er uit?
Wanneer worden vorderingen afgeschreven? Om hoeveel % gaat het qua afschrijvingen?
Kan er een ouderdomsoverzicht van de belastingvorderingen worden gegeven? Zo nee, waarom niet?
Waarom zijn de toeslagenvorderingen extra-comptabele vorderingen?
Waarom zijn de vorderingen toeslag kinderopvang nog zo hoog in het jaar voor het verslagjaar 2012?

Antwoord

Belastingschuldigen die niet in staat zijn anders dan met buitengewoon bezwaar een belastingaanslag te betalen, kunnen op grond van de wet desgevraagd in aanmerking komen voor kwijtschelding. De voorwaarden waaronder dat gebeurt, zijn neergelegd in hoofdstuk II van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. In 2012 is voor een totaalbedrag ad € 122 mln. kwijtschelding verleend.
Daarnaast doet zich de situatie voor dat aanslagen in de praktijk niet inbaar blijken. Wanneer na onderzoek komt vast te staan dat ondanks het treffen van invorderingsmaatregelen redelijkerwijs geen betaling kan worden verwacht, worden aanslagen oninbaar geleden. Anders dan in het geval van kwijtschelding, blijft het mogelijk belastingschuldigen aan te spreken op de belastingschuld zolang die althans nog niet is verjaard. Belastingteruggaven worden met de oninbaar geleden schuld verrekend. In 2012 zijn belastingaanslagen tot een totaalbedrag van € 1,8 mld. oninbaar geleden, dit is minder dan 1% van het totale geïnde bedrag. Voor ruim 65% daarvan is dat onvermijdelijk omdat door de economische situatie van de belastingschuldige (faillissement, onvermogen) activa ontbreken waarop de ontvanger zich kan verhalen of andere schuldeisers voorrang hebben, ruim 10% omdat er geen verhaal mogelijk is omdat de belastingschuldige onvindbaar is (adres onbekend of vertrokken naar het buitenland), en minder dan 25% op grond van doelmatigheidsafwegingen. De restwaarde van de categorie die om doelmatigheidsredenen is afgeschreven is overigens aanzienlijk lager dan de nominale waarde van de vordering. Een aantal standaard invorderingsmaatregelen heeft op deze categorie vorderingen al plaatsgevonden.
Het ouderdomsoverzicht van de belastingvorderingen is opgenomen in de grafiek bovenaan pagina 102 van het Jaarverslag IXB.
In de Rijksbegrotingsvoorschriften worden als extracomptabele vorderingen aangemerkt

de "vorderingen die zijn voortgevloeid uit uitgaven ten laste van de begroting". In dit geval is sprake van terugvorderingen van te hoog uitgekeerde toeslagen.
De tabel op pagina 107 van het Jaarverslag IXB heeft niet betrekking op de ouderdom van de toeslagvorderingen, maar op de toeslagvoorschotten.

- o -

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 2

Rapport van de Algemene Rekenkamer bij het jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 11

Op welke criteria zal de gewenste kwaliteitsverbetering bij de belastingdienst getoetst worden?

Antwoord

De criteria waaraan de gewenste kwaliteitsverbetering bij de Belastingdienst worden getoetst zijn het - binnen de financiële kaders - realiseren van een goede dienstverlening, effectief toezicht en fraudebestrijding en goed lopende massale processen.

- o -

Ik mag er aan voorbij

Kamerstuk 33 605 IXB, nr. 1

Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB)

Vraag 14

Welke mogelijkheden zijn er om de rechtmatigheid van kinderopvangtoeslag ten behoeve van gastouderopvang te vergroten?

Antwoord

Vanaf 2010 worden strenge eisen gesteld aan de administratie van gastouderbureaus. Gastouderbureaus zijn verplicht de kassiersfunctie uit te voeren zodat er geen directe betalingen kunnen plaatsvinden tussen gastouder en vraagouder. Fraude is hierdoor minder makkelijk en de regels zijn beter handhaafbaar. Als extra fraudemaatregel is het sinds 2012 alleen mogelijk voor gastouders om kinderopvangtoeslag te ontvangen voor de uren die zij werken als het eigen kind wordt opgevangen in een kindercentrum.

- o -

Verwijderd: De rechtmatigheid van kinderopvangtoeslag ten behoeve van gastouderopvang is het meest gediend met het toekennen van de toeslag op basis van objectieve gegevens, waardoor er geen discussie is over de vraag of er wel recht is op kinderopvangtoeslag. Daarnaast is het van belang om de juiste eisen te stellen aan de administratieve organisatie van gastouderbureaus.¶